מי שהוציאוהו פרק רביעי עירובין נב.

מסורת הש"ס

ג) [לעיל מז. כתובות ס:]. כ) [עי' לעיל לב: לה. במימרא דרבא]. ג) [לעיל נח:]. ד) [ני רש"ל לה. ה) [לעיל נח:]. ו) [דף נח:]. ז) [נח: ד"ה ליכון]. ח) רש"ל מ"ו. ט) [נ"ל כי קשיא לרי"י וכו'], י) [לפי גירסת רש"ל שלפה דבורי תוס' ד"ה לומר וד"ה כמאן ור"ה כמאן בעמוד כ' סס ד"ה].

גליון הש"ס

גמ' יש לו ר' אמות וכו' לא. עיין לקמן דף ס ע"ב תד"ה כמאן שלפנה וכו': שם אפי' הבי ניחא ליה. עיין לעיל דף לב ע"ב ודף לה ע"ח:

מוסף רש"י

הנותן את עירובו יש לו ד' אמות. כלומר תרבע אמות שבביכיו הוי להו כמוקפות מחילות, וכי היכי דהיותן את עירובו בבית שמקלמו בתחום ומקלמו חוץ לתחום מהלך את כולו ותולה לו אלפים אמה, דהוי כל הבית כאילו הוא בתוך תחומי, כדאתמרינן לקמן בכילד מעברין (נח.) אנשי עיר גדולה מהלכין את כל עיר קטנה כו' הא נמי כל תרבע אמות הוי להו בבית ומלי לאיתויי מתון לתחום בתוך התחום (לעיל לב.) האוחל ונתרין לקנות שם שביתה יש לו תרבע אמות, דהואיל דבתוכו תרבע אמות מיבלעין בתחומא הוי להו בתחומא (לעיל לח.).

עין משפט נר מצוה

סס א מיי' פ"ז מהל' עירובין הלכה מ טור ש"ע ס"מ סי' מי פעיף ג: ע ב ג מיי' שם טור ש"ע שם פעיף ח:

רבינו חננאל

ואמר שביתתי במתא פלוני, א"ל אביי כמאן כרב חסדא דאמר מחלוקת במקום פלוני ור' יהודי מתיר. והא רב נחמן [פליג] עליה ותניא כוותיה. א"ל הדרי בי. אמר רמי בר חמא הדי אמרו שבת יש לו ד' אמות. פי' ט) המניח עירובו יש לו ד' אמות אי לא. ופשיט רבא דיש לו, מדתנן לא אמרו לערב בפת, כלומר להניח עירוב בפת אלא להקל על העשיר, מכלל שזה וזה שוין. ואי אמרת המניח עירוב אין לו ד' אמות האי להקל הוא, להחמיר הוא, שהרי הפסיד ד' אמות. אלא שמע מינ' יש לו. ורמי בר חמא סבר הא ניחא ליה דלא ניטרח. מתני' מי שיצא לילך לעיר שמערבין בה כו'. כבר פירשנוה למעלה. תניא כוותיה דרב הונא מי שיש לו שני בתים וביניהן שני תחומי שבת כיון שהחזיק בדרך קנה עירוב במקום שפיים שביתתו, דברי ר' יהודה. יתר על כן א' ר' יוסי כ"ר יהודה אפי' מצאו חבירו וא' לו לין פה עת חמה או עת ציגה הוא, למחר משכים והולך. אמר רבה אם החזיק שצריך לומר שביתתי במקום פלוני כולי עלמ' לא פליגי דצריך. דכיון דהוא אזיל באורחא אע"פ שהחזיק צריך לומ'. כי פליגי במי שאמר שביתתי במקום פלוני אם צריך להחזיק, ר' יהודה או' צריך. ר' יוסי ב"ר יהודה אומר אינו צריך. ורב יוסף אמר האומר שביתתי במקום פלוני שצריך נמי להחזיק כולי עלמ' לא פליגי דודאי צריך. כי פליגי במחזיק אם צריך לומר נמי שביתתי במקום פלוני אי לא, ר' יהודי' או' צריך. ר' יוסי ב"ר יהודי' או' כיון שהחזיק בדרך אע"פ שלא אמר שביתתי במקום פלוני קנה שביתה במקום. ואסיקנא כרב יוסף. דרב יהודה בר אישתיתא אייתי לרב נתן בר הושעיא כלכלה דשירי, כי קאזיל שבקיה עד דנחית לדרגא דהחזיק להוליכה. א"ל בית הכא וקדים זיל כדרב

ט) נראה דחסר כאן וז"ל פי' שבת מי שקנה שביתה כדגליי יש לו ד"ח לכל המלכים לכל ימים.

אמר תהא שביתתי בצינתא א"ל אביי מאי דעתיך [ט]ר"מ ורבי יהודה הלכה כרבי יהודה ואמר רב חסדא מחלוקת במקום פלוני והא ר"נ ותניא כוותיה א"ל הדרי בי אמר רמי בר חמא הרי אמרו שבת יש לו ד"א [ג]הנותן את עירובו [ד]יש לו ד"א או לא אמר רבא ת"ש לא אמרו מערבין בפת אלא להקל על העשיר שלא יצא ויערב ברגליו ואי אמרת אין לו האי להקל להחמיר הוא [ה]אפילו הכי ניחא ליה כי היכי דלא נטרח וניפוק: **מתני'** [ו]מי שיצא לילך בעיר שמערבין [ז]בה והחזירו חבירו הוא מותר לילך וכל בני העיר אסורין דברי רבי יהודה ר"מ אומר כל שהוא יכול לערב ולא יערב הרי זה חמר גמל: **גמ'** [ח]מאי שנא איהו ומאי שנא אינהו אמר רב הונא הכא במאי עסקינן כגון שיש לו שני בתים וביניהן שני תחומי שבת איהו [י]כיון דנפק ליה לאורחא הוה ליה עני והני עשירי נינהו תניא נמי הכי מי שיש לו שני בתים וביניהן שני תחומי שבת כיון שהחזיק בדרך קנה עירוב דברי ר' יהודה יתר על כן אמר ר' יוסי בר' יהודה [י]אפילו מצאו חבירו ואמר לו לין פה עת חמה הוא עת ציגה הוא למחר משכים והולך אמר רבה לומר כולי עלמא לא פליגי דצריך כי פליגי להחזיק ורב יוסף אמר להחזיק דכ"ע לא פליגי דצריך כי פליגי לומר כמאן אזלא הא דאמר עולא מי שהחזיק בדרך והחזירו חבירו הרי הוא מותר ומותר אי מותר למה מותר ואי מותר למה מותר הכי קאמר אע"פ שמותר מותר כמאן כרב יוסף ואליבא דרבי יוסי ברבי יהודה רב יהודה בר אישתתא אייתי ליה כלכלה דפירי לרב נתן בר אושעיא כי הוה אזיל שבקיה עד דנחית דרגא אמר ליה בית הכא למחר קדים ואזיל

כמאן

האי [ל]הקל להחמיר הוא. ומה תאמר מיקשי ליה לשמואל דסוף כילד מעברין (לקמן דף סא.): דאמר שבת בעיר מריבה לרבנן מהלך את כולה ומולה לה אלפים אמה הניח עירובו בעיר מריבה אין לו ממקומו אלא אלפים אמה וי"ל מכל מקום בסתמא כי אורמיה כשאין נתן עירובו בעיר מריבה הוי להקל: **לומר** כ"ע לא אפ"ל דצריך. פי' ר"ח לומר עת חמה הוא ועת ציגה הוא דכיון שהחזירו מטעם זה אם כן כיון דעתו לילך כשתעבור חמה וציגה ולא יצא מתורת עני אבל אם בלא טעם החזירו אם כן לגמרי נתייאש מלילך ויצא מתורת עני אע"פ שהחזיק בדרך וכ' יוסף אמר להחזיק כולי עלמא לא פליגי דצריך כי פליגי לומר דסבר רב יוסף כיון שמחמת חמה וציגה הוא מוחר אם כן נתייאש לגמרי מלילך ולא קנה העירוב לרבי יהודה אבל כשמחזר בלא טעם יתר על כן אמר ר' יוסי דאפילו הכי קנה עירוב והוה ליה לרב יוסף למנקט כי פליגי בשומר אבל נקט במילתיה דרב יוסף לומר מגב מילתיה דרבה ודייק רב יוסף מדלא הזכיר ר' יהודה עת ציגה ועת חמה ורבי יוסי הזכיר:

כמאן [י]**אזלא הא דאמר עולא.** אף על פי שמוחזר מוחזק כמאן כרב יוסף ואליבא דרבי יוסי. מלשון אע"פ דייק דחזר מחמת חמה וציגה ולא קנה עירוב לרבי יהודה וכרבה לא אמיא דלכ"ע בעי רבה שיאמר עת ציגה הוא ואי דאמר עת ציגה לא שייך לשון אע"פ ופי' זה לחוק ופי' אחרון דרש"י נראה לר"י עיקר:

כמאן

אמר לו מכרו לין פה ששמע ממנו שהיה רוצה ללמוד ואמר לו לין פה בביתך הלילה משום ציגה: **ורב יוסף אמר להחזיק כ"ע לא פליגי דצריך כי פליגי לומר.** לין פה דלר' יהודה אם החזיק בדרך אע"פ שלא אמר לו מכרו לין פה אלא שחזר מעצמו כמאן דאמר שביתתי במקום פלוני דמי והחזירו מכרו דקתני מתני' לר"י לאו דווקא דה"ה לחזר מעצמו אלא אורחא דמילתא נקט אבל ר' יוסי בר' יהודה תרוייהו בעי חזקה ואמירה [ט](והכי קאמר מצאו מכרו שהתחיל ללמוד ואמר לו מכרו לין פה עמדי הלילה וקסבר רב יוסף ר' יוסי בר' יהודה להחמיר ולא מצי בברייתא יתר על כן ואפילו אלא הכי מצי אומר מצאו מכרו כו'). כך שמעתי והרבה גמגומין יש [ט]דקשיא ליה לר' יוסי מאי יתר על כן ומאי אפילו יש מתרצין דרבי יוסי לא בעי חזקה כולי האי כדר' יהודה אבל אמרי נוחא הן דפסיעה אחת חוץ לביתו הוא חזקה ובגיר מהכי ליכא חזקה ועוד רב יוסף אמר דבחזקה לא פליגי אלא בלומר ומ"כ אף בחזקה פליגי. ל"ל ולא שמעתיו אמר רבה לומר שביתתי בתוך התחום כ"ע לא פליגי דצריך זה החוזר לומר כן וכי פליג ר' יוסי ואמאי לאקולי אחזקה פליג דשמעיה לר' יהודה דאמר החזיק ואמאי איהו למימר אפילו מצאו מכרו שהיה ריצה להחזיק ולא הניחו קנה עירוב וכלבד שיאמר שביתתי בשם דהואיל והיה רוצה ללמוד אלא הא דאמר לו מכרו לין פה אם לא הוא עני כי פליגי לומר דר' יהודה בעי שיאמר שביתתי בשם ואחרשא דמתניתין קאי דפריש בה ואמר שביתתי בעיקרו ולא אינטריך למיהדר ומיתנייא בסיפא ואמאי ר' יוסי למימר אפילו לא אמר מידי קני הואיל והחזיק דגלוי דעתא קנייה היא. וא"ת כיון דלרבי יהודה בלומר שביתתי במקום פלוני קאמר אמאי פליג ר"מ עליה ומשוי ליה ממר גמל ר"מ לית ליה חזקה כי האי גוונא אלא בא בדרך ממש אבל האי כעשיר משוי ליה וקסבר ר"מ כל שהוא עשיר והיה לו לערב בפת ולא עירב בפת אלא בחמירה הפסיד בחמירתו אלפים שהיה לו לעבור הלו מביתו שסילק עצמו מרוח זו ובמקום שביתתו לא נשתכר דלאו עירוב הוא ואין לו אלא אלפים הללו. ובגמ' הדברים דר' מאיר אבל מי שהוא עשיר פליג ובלומר שביתתי במקום פלוני מדקתני כל שיש בידו לערב כו' דאי ס"ד ר"מ עני משוי ליה להאי וטעמא משום דמסופקא לן היכא ניחא ליה הוא הואיל ולא אמר אם כן מאי כל הא לא משכחת לה הך פסיקא אלא בהך לומדיה שיצא וחזר והרי זה חמר גמל מיבעי ליה: **מוחזר.** משמע שלא קנה שביתה בלל: **מוחזק.** משמע דקנה: **כמאן.** לגישנא קמא דפרשי דרב יוסף אליבא דר' יוסי מתני בעי אמירה דלין פה ומחזקה הכי בעי ליה כמאן אזלא הא דעולא דבעי מתני שהחזיק הייט מחזקה והחזירו מכרו הייט לין פה: **כרב יוסף אליבא דר' יוסי בר' יהודה.** דבעי מתני והוא הדין לרבה אליבא דר' יהודה אלא חדא מיניהו נקט. ולגישנא בתרא הכי פירושא כמאן אזלא הא דעולא דלא בעי למימר שביתתי במקום פלוני דקאמר אע"פ שמוחזר דמשמע לגמרי כרב יוסף ואליבא דרבי יוסי ברבי יהודה דאמר לא בעינן לומר (הג"ה. ואהך לישנא ליכא למימר כרבה ואליבא דר' יהודה דבין רבה ובין רב יוסף תרוייהו סבירא להו דרבי יהודה מתני בעי. עד כאן:) **אישתתא.** שם אדם: **כי הוה אזיל.** לביתיה ובתוך ד' אלפים הוה: **נחת דרגא.** מעלה מן הכבש שהיה יורד מן העליה דהוה ליה החזיק בדרך: **בית הכא.** לין פה:

כמאן

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com